

ר.ל.

פ ו ר ו ס ק ו ל מס' 27/ב

מיסיבת ועדת החוקה חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', כ"ט באדר תשי"ג-16.3.53 בטעה 12.00.

השתתפו: מ. אונא - היו"ר
ע. אסף
ב. אזוליה
י. בר-יהודה
ז. ורהפטיג
י. קליבנוב
ח. רובין

נעדרו: ע. איכילוב
ב. אבניאל
ד. בר-רב-האי
י. בדר
ד. בסתוני
י. הררי
כ. חת
ת. טובי
י. כסה
ע. סימון
ד. טרי
י. שמידא
ב. שרון
א. תבורי

סוזמניט: ה' רימלט - חבר הכנסת.
א. ידן - המשנה ליועץ המשפטי
ה' גלח - מסדר המשפטים
ה' ויינר - " "
ה' גוטגלד - יועץ משפטי למסדר החקלאות.
ב. איכר - מחלקת ההתיישבות של המוכנות
ה' הילמן - " "

- 1. חוק לקיום תקן של תקנות ההגנה (הוראת שעה) (מס' 4).
- 2. חוק לתיקון פקודת פשיטת-הרגל
- 3. חוק לתיקון פקודת החברות
- 4. חוק הטועמים להתיישבות חקלאית.

אני פותח את הישיבה .

היו"ר מ. אונא:

1. חוק לקיום תקן של תקנות ההגנה (הוראת שעה) (מס' 4).

י. בר-יהודה:

יש כאן סמונה חוקים שאנחנו צריכים להאריכם, אבל אין לנו אפשרות לראות מה הם. בדברי ההסבר ישנה רק הסברה מדוע מציעים לנו להאריך זאת.

ה' גלח:

ההבדל לגבי ההצעות הקודמות הוא בניטול התקנה 48א, הדנה בניטול ההגנה הניתנת לארזים. הוראות תקנה זו הועברו לחוק קבוע.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומסמך

16.3.53

חוק לקיום תקן של תקנות ההגנה
(הוראת זעה) (מס' 4).

ח. רובין:

בפעם הקודמת גדרנו להאריך תקן של תקנות
אלו לארבעה חדשים בלבד, מתוך הנחה שהמסמלה
תביא לנו הצעות חוקים תוך זמן זה. המסמלה לא עשתה זאת. חוק מצרכים
וטירותים עוכב בוועדת הכלכלה ביזמת המסמלה, בקטר עם הקמת המסמלה
החדשה.

אני מציע טעם ההארכה הזאת הוועדה תוסיף
פיקה המגבילה את העונש האדמיניסטרטיבי ליומיים מאסר.

א. ידין:

המסמלה כבר הציעה את חוקי-התחליף לתקנות
אלה. כל תיקון בסיסה הזאת צריך לבוא בחוקים
שיבואו במקום התקנות האלה.

י. בר-יהודה:

היות וברור לי כי כל חוק שיעבור עכשיו
יהיה עוד יותר גרוע, אני מסכים להצעת
ההארכה הזאת.

ח. רובין:

אני מציע לקבל את ההארכה בתוספת זאת: "ובלבד
טעונס אדמיניסטרטיבי שאפשר להטיל על פי
התקנות הנ"ל יובא תוך יומיים לאחר הטלתו לאיסור סופט שלום, שיסמע לפני
החלטתו את הצד הנוגע בדבר".

י. בר-יהודה:

זה בלתי אפשרי. צריך לתת לפחות שבוע ימים.

1. הוחלט: לקבל את הצעת המסמלה להאריך את התקנות
לארבעה חדשים.
2. לא לקבל את הצעת התוספת של ח. רובין.
הסתייגות לס. רובין.

2. חוק לתיקון פקודת פשיטת רגל.
חוק לתיקון פקודת החברות.

ה' גלס:

ההצד מסותף לשתי הצעות החוק, כי אותה
המגמה מונחת בסתייהן. בפקודת החברות
ובפקודת פשיטת הרגל נקבע כי התביעות שיסולמו בזכות עדיפות לגבי
יתר התביעות במקרה של פשיטת רגל או פירוק חברה הן: א) מסים עירוניים
ומסים מסלתיים שהוארכו עד 31 במרץ של השנה שבה ניתן צו פשיטת הרגל
או צו הפירוק; ב) מסכורות או סכר של פקיד או עובד של פוסט הרגל או
של החברה המפורקת, במסך ששה החדשים הקודמים לפשיטת הרגל או לפירוק,
אולם הסכום הזה מוגבל לגבי כל אחד ל-50 ל"י; ג) כל הסכומים המגיעים
לאדם הזכאי לקבל פיצויים בעד תאונות עבודה עד לתאריך פשיטת-הרגל
או הפירוק, (וזה איננו נובע מפקודת החברות או מפקודת פשיטת-הרגל
אלא מפקודת הפיצויים לעובדים, 1947) וכן במקרה סטגיים לו סכומים
בעתיד, ייעשה הירון (קפיטליזציה) של הסכומים האלה, המגיעים לפגיע
בתאונת עבודה אחרי תאריך פשיטת הרגל, בצורה כזאת: ייעשה חישוב של
הסכום שחברת ביטוח הייתה דורשת לסך תשלום הסכום הסוטף המסתלם
לנפגע במסך כל ימי חייו. מהסכום הזה קובעים 75%, והוא הסכום שעליו
יש זכות לנפגע גם בפשיטת רגל וגם במקרה של פירוק חברה. ד) סכר דירה
למסך שנה המגיע מהחברה או מסוסט הרגל. ה) מזונות שהם בפיגור
ושהיו מסתלמים על פי צו של בית-משפט מוסך.

שתי הפקודות האלה הן מסנת 1936. בפקודת
החברות הוכנס תיקון בשנת 1939. אז יצאו מהנחה ס-50 לירות הוא הסכום
המתאים לסכר עבודה באותה תקופה, בפיגור של ששה חדשים. מטרתם של החוקים
המוצעים היא להתאים את הסכום למצב הקיים. החוקים המוצעים יוצאים מהנחה
ס-150 לירות ברוטו זה הסכר הממוצע של עובד במסך חודס, עם כל התוספות.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומסמך
16.3.53
חוק למימון פקודת פטיט הרגל
חוק למימון פקודת החברות.

ה' גלס:

אין להסיק מכך יהיתה ירידה בה גדולה של ערך הכסף, אלא שהיתה גם עליה
בזכר הריאלי.
בשנת 1947 הוחלפה פקודת הפיצויים לעובדים
בפקודה חדשה, בה נאסר כי על אף האסור בכל חוק - ובין היתר גם שני
חוקים אלה - יהיה דין קדימה לסכומים המסתלמים לפי פקודת הפיצויים, ללא
הגבלה בסכום.

י. בן-יהודה:
אני מאסער כי אינני יכול להציע לתקן את
התקופה הנוגעת לסכר-העבודה שסטה חדשים
לשנה. אם אציע זאת, יאסרו ודאי שזה נושא חדש. הייתי שמח לו היתה לכך
הסמכת הממשלה. אבל אם לאו, אני מציע להעלות את הסכום ל-1200 ל"י.
200 ל"י לחודש - אין זו מסכורת כל כך מנופחת כיום.

י. עליבנו:
בדרך כלל מטדלים להשאיר את היוצאים מן
הכלל בגבולות סטטיסטיים, כדי שלא לפגוע
בכלל. נותנים פריבילגיות לאנשים מפני שחושבים כי קיומם וגורלם קשור
במידה רבה בטפעל הזה. ידוע כי צריך לעבור זמן סטטיסטי עד שפועל מקבל
עבודה אחרת, מסום כך צריך להבטיח את הטביע לו. כך הגיעו למסקנה
סמטיעיה לפועל עדיפות עד לגבול של ששה חדשי מסכורת. אם מגיע לו תשלום
בעד תקופה יותר ארוכה, הוא צריך לתבוע את היתר בדרך הרגילה, ולעמוד
בדרגה שווה עם יתר בעלי החוב. ששה חדשים, זוהי התקופה המקובלת בחוקים
אחרים ובארצות אחרות.

מה שנוגע לסכום, אפילו 900 ל"י עוסות רושם
קשה, אולי לא כל כך על האנשים במקום כמו על אנשים שאינם יודעים את
הנעשה בארץ, כשהם רואים שבמקום 50 לחתלפני עשר שנים, מעלים זאת עכשיו
ל-900 ל"י. זה עושה רושם שהכסף שלנו ירד במידה כה מבהילה. בכל זאת,
אם הממשלה, אחרי שיקול דעת, מצאה כי צריך להעלות את הסכום ל-900 ל"י,
אינני מוכן לערער על כך. אבל אין להגדיר את הסכום הזה.

א. ידין:
אשר לשאלה של ששה חדשים או 12 חדשים, חוץ
מבעיה של נושא חדש, אני מבקש שלא לקבל
סיכום בשאלה זו לפני שהממשלה תוכל לעיין מחדש בשאלה.

בקשר לסכום, אפשר לברר את האפשרות למחוק
את הסכום בכלל, כמו שאין קביעת סכום לגבי מסים וכו'. (י. בן-יהודה:
זה היה מאסר לתת עדיפות למסכורות יותר מגי גבוהות).

אינני חושב שישנם פייגורים לתקופות כל כך
ארוכות. התקופה של ששה חדשים בדרך כלל מכסה את הסדרים של פייגור בתשלום
סכר-העבודה.

ה' גלס:
דיברתי בעניין זה עם מסדר העבודה, ואזא אינו
מעוניין בהארכת התקופה לשנה, מתוך נימקק
שבמסך ששה חדשים העובדים יכולים לנקוט בצעדים מתאימים כדי שלא יהיה
פייגור.

י. בן-יהודה:
אני מציע לתקן את הנוסח כך: "בסעיף-קטן (2)
הפיסקאות (ב) ו(ג) יימחקו המלים "במסך
ששה חדשים" וייקבע סכומים של 1200 ל"י. (ז. ורהפטיג: זה נותן מקום
לתרמית, לסכר-עבודה פיקטיבי). אני מוכן למחוק את המכתימות, אבל למחוק
גם את המלים "ששה חדשים".

ועדת החוקים, חוק ומסמך

26.3.53

חוק לתיקון סקודת פטיסת הרגל
חוק לתיקון סקודת החברות.

ר.ל.

האם ברור כי לגבי יתר החכום המגיע לו,
במאד העובד בעל-חוב רגיל?

ז. ורהמטיג:

זה ברור.

א. ירדני:

דומני כי רצוי להתקטר עם הפקיד המטובה על
כך, עם מקבל הנכסים הרומי, ולשאול אותו
כיצד הצעה כזאת היתה מינה את המצב הקיים.

ה' גלס:

כדי למנוע חיבוכים בקטר עם תחולת החוק,
אנחנו מציעים כי התיקון הזה יחול לגבי כל פטיסת רגל בכל תאריך שיתחיל
אחרי תחילת תקפו של חוק זה.

אני מבקש מחברי הוועדה לסקול את ההצעה
של קביעת טאכמיסונה לכל חודש, עד לתקופה

ז. ורהמטיג:

מחויימת.

הוחלט: לדחות את הסיכום בחוקים אלה, עד אשר נציגי
מסדר המיסוי יבררו את עמדת הממשלה בכל
השאלות שהועלו.

4. חוק המועמדים להתישבות חקלאית.

וועדת המטנה הכניסה בחוק סורה אל תיקונים.

היו"ר מ. ארנא:

במעייף 2 הקטנו את התקופה מ-5 ל-3 שנים.

במעייף 3 קבענו יסודות אחרים לוועדת הנידור.
קודם לכן נקבע כי הוועדה תהיה מורכבת מטופט, מהמוסדות המיישבים וההסתדרויות
הארציות של החקלאים. אנחנו מחקנו את ב"כ המוסדות המיישבים, ובמעייף 4
קבענו שאם הנתבע הוא מישוב המאורגן בגוף התישבותי, יהיה אחד מחברי הוועדה
מריימה שהוגסה על-ידי אותו גוף

במעייף 4 הוספנו גם מעייף-קטן (ג), הכולל את

ההוראה שלפני הדיון בוועדה צריך לתת למטייב המראה של חודס ימים.

במעייף 6 הכנסנו סינוי המבהיר כי את הסיבות

סיכולות להביא להרחקת המועמד. הדבר העיקרי הוא שהעבירה שלו צריכה
להיעשות באופן קבוע ובצורה ממוסכת, ולא חד-פעמית, כדי שאפשר יהיה
להרחיקו מהישוב. את מעייף-קטן (5) הבטחנו על-ידי כך שסקרנו זאת לתקנון
של הגוף ההתישבותי אלו טסתייך המועמד.

מחקנו את המלה "בלנד" במעייף 6(ב), עליה דובר

גם בקריאה הראשונה בכנסת. לפי זה גם הוספנו מעייף-קטן (ד).

במעייף 7 סינינו את מעייף-קטן (ב).

במעייף 8 הכנסנו סינוי בקטר עם ההוצאה לפועל

של פסק-דין המחייב הרחקת המועמד, ביחס לזכויותיו על המקרקעים והמטלטלים,
והבטחנו שהפרוצדורהלא תהיה יותר מדי ממוסכת.

סינינו את מעייף 8(5) וקבענו כי ההסבחה

אינה חלה על בנינים בלבד, אלא באופן סוה על בנינים ועל מקרקעים שאינם
בנינים.

רל .

ועדת החוקה, חוק זמני
16.3.53

חוק המועמדים להתיסבות חקלאית.

היו"ר מ. אונא: לבסוף, במקום מדובר על כך שמועד מיישב
דשאי לזקוף על שחבריו המועמד חילוק חלק
מחובותיו, הכנסנו מדבר זה ייעוץ רק באיטור הוועדה.

י. בר-יהודה: אני מבקש שהוועדה תעבור על החוק חעיף-חעיף,
מפני שבעת הדיון בו בוועדת המסנה נפלת
למסכב, ויש לי שורה של הצעות מיקובים.

היו"ר מ. אונא: לחבר הכנסת רימלס יטנן הצעות בקטר עם חוק
זה.

ה' רימלס: אינני רוצה להביע דעה אם עצם החוק הזה בחוק
או שאיננו בחוק. אבל אני רוצה להעיר כמה
הערות.

לחעיף 6(א)(3): "נוהג להפך חוקים---" וכו'
מה פירוט "כדין"? גם המונח "איומים במעשי אלימות" הוא מאוד גמיס,
וצריך לקבוע דבר יותר ברור. גם המונח "אורח חיים" הוא גלתי ברור,
וועדת המסנה מצאה לנכון להבהירו על-ידי שני מונחים שהם עוד פחות
ברורים: תקנון וכללים. אני מציע למחוק את חעיף קטן 6(א)(5), כי הוא
נותן מקום רב לחטבונות פוליטיים ואחרים. אם אנחנו מצמצמים את חופס
האזרח, צריך לדעת מה גבול הצימצום הזה.

אני מתנגד לחעיף 7, האומר כי ההחלטה הסופית
תהיה החלטה הוועדה.

במקרה שמועד מורחק צריך לפנות את כל
מסבנים שהוא מחזיק בהם או שמישהו אחר מחזיק בהם מכוחו, יכול להיות
מקרה שיש למועד הורים זקנים, והם אינם אסמים בכל הדבר הזה, אבל הם
מחזיקים בחדר אחד מכוחו. אין להתעלם מהבעיה המורכבת הזאת.

(נכנסים לישיבה ה"ה ח. הילטן וא. איכר - ב"כ
מחלקת ההתיסבות של החכנות היהודית).

ה' איכר: פה מדובר על אצטים הנמצאים ביסוב. אבל ישנם
מקרים רבים של אנשים שפולטים, ויש לנו חסס
שהחוק אינו חל עליהם. לדוגמא: בא אל מתישב אורח, קרוב של המתלב. ביסוב
היה בית פנוי שחח במסר למתישב, והוא תפס אותו. אין אנחנו יכולים
להוציאנו. במספט רגיל - זה ענין לשנים, כי על פליטה צריך להגיב תוך
24 שעות. כיון שאדם כזה בא כאורח, איס לא החפיק להרגיס בזמן בפליסתו.
דוגמא אחרת: הכפר מחזיק עובדים שאינם חבריו: מורה, עובד בטרקטור
וכדומה. מחיבות סונות אדם כזה מסוחרר מעבודתו, או מפוטר.
צריך לתת לכפר אפשרות לפנות את המבנה שהוא מחזיק בו.

היו"ר מ. אונא: החוק הזה סכוון רק למחשבים, לאנשים שבכנסו
לגוף התיסבות, ובתור שכאלה אינם מתאימים
לו מחיבות סונות.

ע. און: הבעיה הזאת התעוררה בוועדת המסנה. סיכמנו
שאנחנו צריכים להצמצם רק במתיסבים חקלאיים.

י. בר-יהודה: אם הוא חבר המסכב, זה חל, עליו גם אם
איננו חקלאי אלא נפח. החוק הוא חוק המועמדים
להתיסבות חקלאית, ואין זה אומר כי המועמד עצמו צריך להיות חקלאי.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק ומסמט

16.3.53

חוק המועצות להתאגדות חקלאית.

ה' איכר:

בסעיף 2 מדובר על יטוב חקלאי בטלמותו. יש ביטוי מוטג "הרחבה", וגם להרחבה מקבלים מועמדים להתאגדות. אנחנו חוששים שבנוסף זה החוק לא יחול עליהם. אנחנו מציעים להוסיף: יטוב חקלאי או יטוב קיים טורחב.

היו"ר ס. אונא:

נברר אם יש צורך בזה.

ה' איכר:

בסעיף 3(ב) נאמר כי המועצות לווועדה יוגשו על ידי התדרויות ארציות של מועמדים. אנחנו מציעים להוסיף את המלים: "גופים מיישבותיים".

ע. אסא:

הכנסנו זאת.

ה' איכר:

בסעיף 5 אנחנו מציעים להוסיף את המלים: "להרחיק את המועמד מכל מבנה או מקום של היטוב החקלאי".

י. בר-יהודה:

בסעיף 6(3): מה פירוט "חובות שהוטלו עליו על-ידי היטוב החקלאי"? מי הוא המסיל עליו חובות? זה צריך להיעשות "כדין".

ה' איכר:

אחרי סעיף 6(א) אנחנו מציעים להוסיף פסקה האומרת: אדם שנכנס או יחב ביטוב חקלאי שלא בהסכמת המוסד המיישב וסלא בידיעתו". יש לנו מקרים שאדם נכנס יחד עם מספחתו ואינו רוצה לחתום על חוזה. אנחנו מציעים שגם אדם כזה אפשר יהיה להביא בפני אותה וועדה.

ישנם מקרים שכפר מתרוקן מתושביו ונסאר מיעוט של תושבים המעבד את האדמה וחיי לפי החוקים הקבועים, אבל הם, למשל, תושבים, ואנחנו צריכים למלא את הכפר מחדש וצריכים להביא לשם עיראקים. בנחיון שלנו להקים התיטבות של בני שתי עזת מאוד לא העלחנו. אנחנו טורחים להתחשב בגורמים האלה ואנחנו נוזהרים ולערבב עדות בכפר אחד. במקרים כאלה, המיעוט שנשאר מונע את האפשרות של יטוב הכפר מחדש. אנחנו רוצים להעביר את המיעוט הזה לכפר אחד, ואל פי רוב אנחנו מסתללים לתת לו מקום התיטבות שאינו נופל מזה שהיה להם. בעג'ור, למשל, בתרוקן הכפר ונסארו 15 מספחות. המספחות האלה דרשו להעבירן דוקא למעברת חולון או סקיה, וכדי ללחוץ עלינו ניהלו תעטולה שהמקום אינו טוב, שהוא מסכל את יושביו, והיו לנו קסיים רביים. במקרה כזה צריך שתהיה לנו אפשרות להציע למתישבים האלה מקום אחד, שאינו נופל ממקום שבו הם יושבים.

אנחנו מציעים - אם הדבר אפשרי - שהוועדה שתטפל בכך לא תהיה קטורה לדיני ראיות ופרוצדורה, שאפשר יהיה להביא בפניה גם עדויות של סמיעה, מכתבים וכדומה.

ה' ויינברג:

אין כתוב שאי-אפשר לעשות זאת.

היו"ר ס. אונא:

שמענו את ההצעות ונדון בהן.